

༡༡ | །བཀའ་གདམས་གསུང་འཕེལ་མ་ཕྱོགས་སྒྲིག་ཐེངས་
དང་པོའི་དཀར་ཆག་བཞུགས་སོ། །

《噶当文集》第一次目录

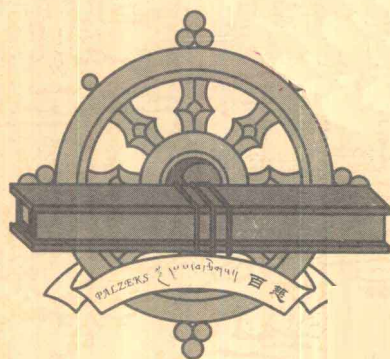


དཔལ་བཅུགས་བོད་ཡིག་དཔེ་རྒྱུ་ཞིབ་འཇུག་ཁང་ནས་བསྒྲིགས།

མི་ཁྲོན་དཔེ་རྒྱུ་ཚོགས་པ། མི་ཁྲོན་མི་རིགས་དཔེ་རྒྱུ་ཁང་།

༡༡། །བཀའ་གདམས་གསུང་འབུམ་ཕྱོགས་སྒྲིག་ཐེངས་
དང་པོའི་དཀར་ཆག་བཞུགས་སོ། །

《噶当文集》第一次目录



དཔལ་བཅེགས་བོད་ཡིག་དཔེ་རྙིང་ཞིབ་འཇུག་ཁང་ནས་བསྒྲིགས།

སི་ཁྲོན་དཔེ་སྐྱེན་ཆོགས་པ། སི་ཁྲོན་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱེན་ཁང་།

སྤྱི་བུ་རྩལ་འགོད་པ། ཐུབ་བསྟན་ཉི་མ། གློ་བཟང་རྡོ་རྗེ། དབྱངས་ཅན་ལྷ་མོ།
 ཤེས་རབ་བཟང་པོ། །ཀྲ་བདེ་ལེགས།

དཔེ་སྒྲིག་འགན་ཁུར་བ། དབྱངས་ཅན་ལྷ་མོ།
 མདུན་ཤོག་འཆར་འགོད་པ། དབྱངས་ལྷ།

བཀའ་གདམས་གསུང་འབུམ་ཚྭ་གས་སྒྲིག་ཐེངས་དང་པོའི་དཀར་ཆག

གམ་བདེ་ལེགས་ཀྱིས་ཚུལ་བརྒྱགས་བྱས།
 སེ་ཁྱོད་དཔེ་རྒྱུ་ཚོགས་པ། སེ་ཁྱོད་མི་རིགས་དཔེ་རྒྱུ་ཁང་གིས་པར་བྱ་བ་རྒྱུ།
 སེ་ཁྱོད་ཅ་ཁྱོད་པར་འདེབས་འགན་འཁུལ་ཚད་ཡོད་ཀྱང་མིས་དཔར།
 ༡༠༠༤ལཱ་ེ ༥ པར་པར་གཞི་དང་པོ་བརྒྱགས།
 ༡༠༠༤ལཱ་ེ ༥ པར་པར་ཐངས་དང་པོ་དཔར།

པར་གྲངས། ༠༠༠༡-༡༠༠༠

དཔེ་དྲུགས། ISBN 7-5409-3251-1/Z.95

དཔེ་རིན་གློ་ར། ༡༥. ༠༠

དཀར་ཆག

སྒྲོན་འགོའི་ལུ་ཚིག་	1
བཀའ་གདམས་ཕྱོགས་སྒྲིག་གི་གསལ་བཤད།	5
བཀའ་གདམས་གསུང་འབུམ་ཕྱོགས་སྒྲིག་པའི་མཚན་ཐོ།	11
བཀའ་གདམས་པའི་གསུང་འབུམ་ཕྱོགས་སྒྲིག་གི་ཐེངས་དང་པོའི་ནང་དོན།	
སྐྱེགས་བམ་དང་པོའི་དཀར་ཆག་	13
སྐྱེགས་བམ་གཉིས་པའི་དཀར་ཆག་	14
སྐྱེགས་བམ་གསུམ་པའི་དཀར་ཆག་	15
སྐྱེགས་བམ་བཞི་པའི་དཀར་ཆག་	15
སྐྱེགས་བམ་ལྔ་པའི་དཀར་ཆག་	16
སྐྱེགས་བམ་དྲུག་པའི་དཀར་ཆག་	16
སྐྱེགས་བམ་བདུན་པའི་དཀར་ཆག་	17
སྐྱེགས་བམ་བརྒྱད་པའི་དཀར་ཆག་	17
སྐྱེགས་བམ་དགུ་པའི་དཀར་ཆག་	18
སྐྱེགས་བམ་བརྒྱ་པའི་དཀར་ཆག་	18
སྐྱེགས་བམ་བརྒྱ་ལྟིག་པའི་དཀར་ཆག་	19
སྐྱེགས་བམ་བརྒྱ་གཉིས་པའི་དཀར་ཆག་	20
སྐྱེགས་བམ་བརྒྱ་གསུམ་པའི་དཀར་ཆག་	21
སྐྱེགས་བམ་བརྒྱ་བཞི་པའི་དཀར་ཆག་	22
སྐྱེགས་བམ་བརྒྱ་ལྔ་པའི་དཀར་ཆག་	22

སྒྲེགས་པམ་བཅུ་དྲུག་པའི་དཀར་ཆག	23
སྒྲེགས་པམ་བཅུ་བདུན་པའི་དཀར་ཆག	23
སྒྲེགས་པམ་བཙོ་བརྒྱད་པའི་དཀར་ཆག	23
སྒྲེགས་པམ་བཅུ་དགུ་པའི་དཀར་ཆག	24
སྒྲེགས་པམ་ཉི་ཤུ་པའི་དཀར་ཆག	25
སྒྲེགས་པམ་ཉེར་གཅིག་པའི་དཀར་ཆག	25
སྒྲེགས་པམ་ཉེར་གཉིས་པའི་དཀར་ཆག	26
སྒྲེགས་པམ་ཉེར་གསུམ་པའི་དཀར་ཆག	27
སྒྲེགས་པམ་ཉེར་བཞི་པའི་དཀར་ཆག	27
སྒྲེགས་པམ་ཉེར་ལྔ་པའི་དཀར་ཆག	27
སྒྲེགས་པམ་ཉེར་དྲུག་པའི་དཀར་ཆག	28
སྒྲེགས་པམ་ཉེར་བདུན་པའི་དཀར་ཆག	28
སྒྲེགས་པམ་ཉེར་བརྒྱད་པའི་དཀར་ཆག	29
སྒྲེགས་པམ་ཉེར་དགུ་པའི་དཀར་ཆག	29
སྒྲེགས་པམ་སུམ་ཅུ་པའི་དཀར་ཆག	30

མཛད་པ་པོ་རྣམས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཉུང་བསྟུས།

ལོ་ཆེན་རིན་ཆེན་པོ་བཟང་པོ།	31
ལོ་ཙྰ་བ་སློ་ལྡན་ཤེས་རབ།	40
འབྲེ་ཆེན་པོ་ཤེས་རབ་འབར།	47
ཨར་བྱང་རྒྱལ་ཡེ་ཤེས།	51
ཞང་གོ་ལུང་པ་སློ་གོས་འབྱུང་གནས།	53
རྒྱ་དམར་བ་བྱང་རྒྱལ་གྲགས།	56

ཕུ་པ་ཚོས་ཀྱི་མེང་གོ།	57
ཁུ་ཤེས་རབ་བརྩོན་འགྲུས།	62
འཇད་པ་གཞོན་ཁུ་བྱང་ཆུབ།	63
བ་ཚབ་ལོ་རྩ་བ་ཉི་མ་གྲགས།	64
བྱ་འཆད་ཁ་བ་ཡེ་ཤེས་དོ་རྩེ།	65
སྒར་ཕུ་བ་སྒོ་གྲོས་མེང་གོ།	72
གཉལ་ཞིག་འཇམ་དཔལ་དོ་རྩེ།	73
གཙང་ནག་པ་བརྩོན་འགྲུས་མེང་གོ།	75
མ་བྱ་བྱང་ཆུབ་བརྩོན་འགྲུས།	76
འཇམ་གསར་བ་ཤེས་རབ་འོད་ཟེང།	77
བསོད་ནམས་མེང་གོ།	80
སྒོས་རྩིང་པ་འོད་ཟེང་མགོན་པོ།	81
གསར་ཕུ་བ་སྒོ་གྲོས་མཚུངས་མེད།	82
འཇམ་དབྱངས་རིན་ཆེན་གྲགས་པ།	83
འཆུས་པ་དར་མ་བརྩོན་འགྲུས།	83
ཤེས་རབ་འབྲུམ།	87
དབང་ལྷག་རིན་ཆེན།	87
རིན་ཆེན་ཡེ་ཤེས།	88
དག་འདུན་འོད་ཟེང།	88
གཞོན་ཁུ་རིན་ཆེན།	89
ཤུག་འོད་དག་སྒོང་བརྩུ་བརྩུ་གསུང།	89
བྱང་ཆུབ་སྒྲུབས་ཀྱི་གསུང།	93
སེ་སྤྱིལ་ཕུ་བ་ཚོས་ཀྱི་ཆུལ་མཚན།	96

བཙུན་པ་དབུ་མ་བ།	98
རྩ་གི་རྟེ།	98
ཟིན་ཆེན་རྒྱལ་མཚན།	98
གསང་མདའ་བ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་དཔལ་བཟང་པོ།	99
བྱ་འདུལ་འཛིན་བཙུན་འབྲུས་འབར།	99
མ་དབེའི་ལྷེ་བ་ཆད་སྒྲོ་བ།	108
ཡིག་འབྲུ་མི་གསལ་བ་དང་ཤོག་ལྷེ་བ་སྒྲེ་བྱུང་མི་ཚང་བ།	109
བཀའ་དྲིན་ཆེ་ལྷ་བ།	111
ཞབས་བརྟན་གསོལ་འདེབས།	115
དགེ་བསྒྲོ་དང་སྒྲོན་ལམ།	119

དེ་ལ་འདིར་རང་ཅག་ཁ་བ་ཅན་གྱི་ཞིང་འདིར་ཆོས་རྒྱལ་ལོ་བཅ་རྒྱལ་ས་དང་། སང་གོ་
བཀའ་རྒྱུ་མཁས་ཀྱི་མཁས་ཤིང་གྲུབ་པ་བརྟེན་པའི་དམ་པའི་རྒྱུས་ལུ་རྒྱལ་ས་ཀྱིས། བཤད་
རྒྱུ་ཀྱི་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་བཙུང་རྗེས་འབྲང་དང་བཅས་པའི་ཆོས་བརྒྱད་དང་བཀའ་སྲོལ་
མཐའ་དག་དང་། དེ་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བའི་ཐུན་མོང་གི་རིག་གནས་སུམ་རྟགས་སྟན་པས།
མདོན་བརྗོད་སྟེ་བ་སྟོང་། གླུ་ཅིས་འབྱུང་ཅིས། རྒྱ་ཆད་བཟོ་གསོ་སོགས་མདོ་སྟགས་རིག་
གནས་དང་བཅས་པའི་གཞུང་ལུགས་ཟབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེ་བ་ཆང་ལ་མ་ལོར་བ་བསམ་གྱིས་མི་བྱལ་
པ་ཞིག་འཆད་ཉན་འགྱུར་གསུམ་དང་། བཤད་རྒྱུ་ལས་གསུམ་གྱི་སྟོན་སྟེ་མར་སྟོལ་
བཏོད། བར་དུ་གཏན་ལ་ཕབ། རིམ་བཞིན་དར་རྒྱས་བཏང་བ་སོགས་འཛིན་སྟོང་སྟེལ་བར་
མཛད་པའི་བཀའ་དྲིན་བདག་རྒྱུན་ལ་བརྟེན་ནས། དབུས་གཙང་ཁམས་གསུམ་དུ་བཞུགས་
སོ་ཙག་གི་སྟེགས་བམ་ཐམས་ཅད་གཅིག་ཏུ་སྦྲངས་ན་རི་རབ་ལྷན་པའི་གཏོས་དང་མཉམ་
ཞིང་། ཆོས་ཆན་གྱི་རྒྱལ་དབྱེ་རི་སྟེད་ཡོད་པ་གྲངས་སུ་བགྲངས་ན་ནམ་མཁའི་གཟའ་སྐར་
ཆོགས་ཀྱང་སྦྲངས་བར་བྱེད་པ་ཞིག་མཆིས་པ་ཙམ་དུ་མ་ཟད། རྒྱ་བའ་ཏོར་སོགས་ཀྱི་ཡུལ་གྱུ་
ཀུན་ཏུ་འདར་དར་བྱལ་ཆེ།

- 1 -

དང་སྒྲོབ་མ་ཡང་མི་ཉུང་བ་ཡོད།

ད་ནི་གོང་དུ་སྒྲུབ་པའི་བཤད་སྒྲུབ་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་བཙུང་ཅེས་པ་དེ་གང་དང་གང་
ཡིན་པའི་ངོ་སྤྲོད་མདོ་ཙམ་ཁྱེན། དེ་ཡང་རི་སྐད་དུ། འཇམ་མགོན་ཀོང་སྤུལ་རིན་པོ་ཆེའི་
ཞལ་ནས། ཆོས་སྒྲོན་པོན་མི་བེ་རོ་སྐ་ཙག་ཞང་། །གཙུབས་ཆེན་རིན་བཟང་རྟོག་ལོ་ས་སྒྲུ་
པ། །བྱ་སྒྲོན་བཤད་རྒྱུད་འདེགས་པའི་ཀ་ཆེན་བཅུ། །ཞེས་དང་། བོད་ཡུལ་སྒྲུབ་བརྒྱུད་ཤིང་
རྟ་ཆེན་པོ་བརྒྱད། །རྟིང་མ་བཀའ་གདམས་ལམ་འབྲས་བཀའ་བརྒྱུད་པ། །ཤངས་པ་ཞི་བྱེད་
སྒྲོར་དུག་བསྟན་སྒྲུབ་པོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཤེས་བྱའི་གཞུང་ལུགས་སྒྲ་ཆོགས་ཀྱི་
འགྱུར་བྱུང་དང་འཆད་ཚུལ་གྱི་དབྱེ་བས་བཤད་རྒྱུད་འདེགས་པའི་ཀ་ཆེན་བཅུ་དང་། སྒྲུབ་པ་
ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་ལ་བརྒྱུད་པའི་བྱུང་པར་དང་མན་ངག་གི་དབྱེ་བས་སྒྲུབ་བརྒྱུད་འབྲིན་
པའི་ཤིང་རྟ་བརྒྱུད་དེ། བཤད་སྒྲུབ་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་བཙུང་རྗེས་འབྲང་དང་བཅས་པའི་
གསུང་རབ་རྒྱ་མཚོ་ལྟ་ཕུ་ཞིག་བདག་ཅག་གི་ཡབ་མེས་གོང་མ་རྣམས་ཀྱིས་གཅེས་པའི་ལུས་
སྒོག་ལོངས་སྒྱུད་ཐམས་ཅད་པངས་པ་མེད་པར་བཏང་སྟེ། ཕྱི་རབས་རང་རའི་བརྒྱུད་འཛིན་
རྣམས་ལ་འབྲུལ་ཡུན་པན་བདེའི་དཔལ་ལ་དམིགས་ནས་བཞག་པའི་ནོར་བུ་རིན་པོ་ཆེ་ཡིད་
བཞིན་དབང་གི་རྒྱལ་པོ་ལཐའ་ཡས་པ་ཞིག་མཆིས།

དེ་དག་ལས་མང་ཆེ་བ་རིག་གསར་ལོ་བཅུའི་གོང་ཆག་ཆེན་པོ་སོགས་དུས་ཀྱི་རྒྱུད་པའི་
དབང་གིས་སེམས་མེད་འབྱུང་བཞིའི་འཛིག་པ་དང་། སེམས་ལྡན་མི་དང་མི་མིན་གྱི་གཞོན་
པས་ཉམས་ཉེས་ཆེན་པོར་གྱུར་པ་ནི་རྒྱ་བོད་ཡོངས་གྲགས་ལྟར་ལགས།

རིག་གནས་གསར་བརྗེ་མཇུག་སྒྲིལ་བ་དང་ཆབས་ཅིག་ ཉང་གི་ཡང་དག་པའི་སྤྲིད་རྩམ་
ཀྱི་ཉི་འོད་སྒྲར་ཡང་འཕྲོས་ཏེ། ཉང་དང་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱིས་མགོ་སྤྲིད་དང་ཅ་འཇུགས་གནང་ནས།

དཔེ་རྒྱུ་འཕྲོ་བ་ལྟ་དང་། ལེགས་སྒྲིག་དཔེ་རྒྱུ་། སྒྲུབ་སྒྲིལ་སོགས་ཀྱི་སྒྲིག་སྒྲུབ་དང་སོགས་
ཀྱི་རིག་གནས་ཉམས་པ་སོར་རྒྱུ་དང་། མི་ཉམས་གོང་འཕེལ་གྱི་བྱ་བར་སོ་སོའི་ལོ་ལོ་
བསྟན་གྱི་སྒྲིག་སྒྲུབ་པའི་སྒྲིལ་བ་བཟང་པོའི་དཔལ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་དུ་ཡོད་པའི་སྒྲིལ་བ་
འདིར། རང་རེའི་ཡབ་མེས་ཉམས་ཀྱིས་བཞག་པའི་པ་ལོར་མང་པོ་ཞིག་ད་དུང་ཡང་རེད་ཅག་
གི་བསོད་ནམས་ཀྱི་བགོ་སྒྲིལ་དུ་ལྷག་ཡོད་པ་ཉམས་ལ་གཅེས་སྒྲིལ་ཆེན་པོས་སྤྱད་སྒྲིལ་དང་
དར་སྒྲིལ་བྱེད་སྒྲིལ་མེས་སྒྲིལ་གནང་བའི་ལས་འགན་ཡིན་པར་མ་ཟད། འུ་ཅག་བོད་ཀྱི་
རིག་གནས་སྒྲིལ་གསོའི་བྱ་བར་ལེགས་སྒྲིལ་འབུལ་མཁན་གྱི་ཀན་དར་འབྲིང་གསུམ་གྱི་ཤེས་
ཡོན་ཅན་ལ་མཆོན་ན། རང་རེའི་སྤྱག་པར་བབ་པའི་གཞན་དྲིང་མི་འཛོག་པའི་གཟི་འོད་སྒྲོན་
འབར་བའི་འོས་འགན་མཆོག་ཏུ་སྒྲུབ་པ་ཞིག་གྱུང་ཡིན་པར་སེམས།

དེར་བརྟེན། རེད་དཔལ་བཅེགས་བོད་ཡིག་དཔེ་རྒྱུ་ཞིབ་འཇུག་ཁང་གིས།
བཀའ་གདམས་རྒྱུ་མའི་གསུང་རབས་ཉམས་འཛོལ་བསྟུ་ཅི་བྱུང་བྱུང་པ་པོ་ཏི་བདུན་ཅུ་ཙམ་
ཞིག་ཡོད་པ་ལས། ད་ལྟ་རྒྱུ་པོ་བཀའ་གདམས་པའི་བསྟན་པའི་སྒྲིལ་འབྱེད་ཆེན་པོ་དཔལ་
ལྷན་ཨ་ཏི་ཤའི་སྒྲིལ་བརྒྱུད་གཙོ་བོར་གྱུར་པ། ལོ་ཆེན་རིན་ཆེན་བཟང་པོ། རྒྱུ་ལོ་སྒྲིལ་
ཤེས་རབ། གོ་ལུང་པ་སྒྲིལ་ལུང་གནས། འབྲེ་ཤེས་རབ་འབར། ཨར་བྱང་རྒྱུ་ཡེ་ཤེས།
ལུ་པ་ཆོས་ཀྱི་སང་གི་སྒྲིལ་བརྒྱུད་དང་བཅས་པ། གཉལ་ཞིག་འཇམ་དཔལ་རྩོ་རྩོ་བྱུ་བྱུ་
བརྒྱུད་པ་དང་བཅས་པ་སོགས། མདོར་ན་གསང་བདེ་གྱུང་གསུམ། དགའ་སྒྲིལ་ལུ་བྱུ་གསུམ་
གཙོ་བོ་གྱུར་པ་སྒྲིལ་གྱི་ཆོས་སྒྲིལ་སྤྱོད་པའི་སྒྲིལ་ཆེན་དམ་པ་ལུ་བཅུ་དུ་ལུ་ཙམ་གྱི་
གསུང་། པོ་ཏི་སྤྱུ་ཅུ་ཐམ་པ་ལ་ཆོས་ཆོན་༡༩༩༩ཙམ་གྱིས་བཀའ་བའི་བཀའ་གདམས་སྒྲིགས་
སྒྲིག་གི་དཔེ་ཆོགས་ཤིག་མ་དཔེ་རི་མ་རི་བཞེན་པར་བསྟན་ཏུ་ཏི་ཆུ་ཆེ་གཟིགས་པ་པོ་

ནམས་ཀྱི་སྤྱན་ལམ་དུ་འབུལ་བ་ལགས།

འབྱུང་འཆར་ང་ཚོའི་བཀའ་གདམས་སྤྱོད་སྤྱོད་གི་དཔེ་ཚོགས་དཔར་སྐྱོན་ལྷ་སྐྱའི་སྒོར་
ལ་ལྷག་བསམ་ལྡན་ཞིང་མཁུན་སྤྱན་ཡངས་པའི་མཁས་དབང་ནམས་ཀྱིས་དགོངས་འཆར་གྱི་
བཀའ་སློབ་སློལ་གནང་དང་། དཔེ་དགོན་གྱི་སྤྱི་མོ་གཡར་གནང་གི་སྐབས་འཇུག་ཡོང་བ་
མཁུན་མཁུན།

ཞོར་འཕྲོས་གསལ་འདེབས་ལྟ་བུ། ལྷག་པར་དུ་ད་ལྟ་ལུས་ཀྱི་ལང་ཚོ་རྒྱས་ཤིང་།
སེམས་ཀྱི་སློ་གྲོས་བཀྲ་བའི་གཞིན་སྐྱེས་ནམས་ལ་མཚོན་ན། སྤྱིང་པོས་དབེན་པའི་ཁ་ཕོ་
འདོན་བ་ལས། ཟོལ་མེད་ཀྱི་ལྷག་བསམ་དཀར་པོ་སྤྱིང་ལ་འཆར། དོན་ལྡན་གྱི་རྣམ་དཀར་
བྱ་བ་དང་དུ་ལེན། ལྷད་མེད་ཀྱི་ཚོས་དང་རིག་གནས་སློབ་གཉིས་བྱེད། འཕྲོས་བསྐྱོན་གྱི་སྤྱི་
ལུའི་ལས་ཀ་ཅུང་ཟད་རེ་སྐྱབ་རུས་ན། མེས་རྒྱལ་ལ་ཞབས་ཏོག་འགྲུབ། རང་རིགས་ལ་
ལེགས་སྐྱེས་འབུལ། རང་ཉིད་ཀྱི་ལ་རྒྱ་མཛོན་སྤྱབ་བ་ཞིག་ཀྱང་འོང་བ་ནི་མཐོང་ཚོས་མཛོན་
གྱུར་ལགས་པས། དེ་བཞིན་དགོངས་དབྱིངས་སུ་རྒྱུབ་པར་ཁུལོ། །

ཕན་འབྲོག་ཀན་འབུམས་པོ་སྤྱབ་བསྐྱོན་ཉི་མས་སྤྱི་ལོ་2005ལྷོ་12ཚེས་ལ་གྱུས་སུལ།

བཀའ་གདམས་སྤྱི་གསུམ་གྱི་གསལ་བཤད།

བཀའ་གདམས་པ་ཞེས་པའི་ཚེས་བརྒྱད་འདི་ནི་རྩོམ་པ་རྣམས་ཀྱི་ཤིང་ལྷན་ལ་ཏི་གའི་སྐུ་དུས་
སྤྱད་བཞུགས། དགེ་བཤེས་འབྲོམ་སྟོན་པས་སྟོན་པ་བཏོད། སྐུ་མཆེད་གསུམ་གྱི་ཤིང་ལྷན་
ཞིང་རྒྱལ། གྲུང་གར་བྱ་ཡུལ་སོགས་ཀྱི་དུས་སྤྱི་ན་ཏུ་དར་ཞིང་རྒྱས་པ་བྱུང་ཞེས་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ན་
ཞལ་མཐུན་པར་སྐུ་བའི་ཚེས་བརྒྱད་ལ་ཟེར་ཞིང་། དེ་ཡང་བཀའ་གདམས་ཞེས་པའི་ངེས་
ཚིགས་ནི་རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་མཐའ་དག་ལམ་ཉམས་སུ་ལོན་པའི་གང་ཟག་གི་གདམས་
པར་གོ་བ་ཞིག་ལ་དེ་སྐད་ཟེར།

དེ་དག་གདམས་པར་གོ་བྱེད་ནི་སྐུ་བྱ་གསུམ་གྱི་ལམ་རིམ་རྣམས་ཡིན་ལ། བོད་དུ་
ལམ་རིམ་གྱི་སྟོན་ཐོག་མར་བཏོད་པ་པོ་ནི་རྩོམ་པ་རྣམས་ཀྱི་ཤིང་ལྷན་ཞིང་། དེ་ཡང་
ཁོང་གིས་ཟབ་རྒྱས་ཤིང་ཏའི་བཀའ་བབ་སྐུ་ཐོག་གཉིས་ཀྱི་གདམས་པ་ལ་གཞི་བཙུགས། སྐོ་
སྐྱོང་མཆོན་ཆ་འཁོར་ལོ་དང་། རྟོག་པ་འབྱར་འཛམས། མ་བྱ་དུག་འཛམས། སེམས་དཔའི་
རིམ་པ་སོགས་རང་ཉིད་ཀྱི་སྐུ་མའི་མན་ངག་རྣམས་ཀྱིས་ཟུར་བརྒྱན། གདུལ་བྱ་གཙོ་བོ་བོད་
ཀྱི་འགྲོ་བའི་ཁམས་དབང་བསམ་པའི་རྒྱུད་ཆོད་དང་བསྟན་ཏེ། ཐོག་མར་བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་
སྟོན་མའི་བསྟན་བཙུགས་མཛད། དེ་ནས་བཟུང་བོད་དུ་རྩོམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་ལམ་
རིམ་དང་། བསྟན་རིམ། སྐོ་སྐྱོང་སྟན་བརྒྱུད་ཆོན་མོ་དང་། སྐོ་སྐྱོང་གི་མན་ངག་སྟན་ཚིགས་
སོགས་ཆེས་མང་པོ་མཛད་དེ། སྐོ་སྐྱོང་ལམ་རིམ་གྱི་བསྟན་སྟོན་རྒྱ་ཆེར་དར་བ་ལ། བསྟན་
པའི་རིམ་པ། བསྟན་པའི་སྟོན་ཀྱི། བསྟན་པའི་འཇུག་དོགས། སྐུ་བྱ་ཆོན་པའི་ཚེས་ལུགས།
ཤིང་རྟ་ཆོན་པའི་ལམ་སྟོན། སྐུ་བྱ་གསུམ་གྱི་ལམ་རིམ་སོགས་མཆོན་གྱི་རྣམས་གྲངས་

མང་། ཡང་མཁས་པ་ཁ་ཅིག་གིས་ཚོགས་སུ་གསུངས་པ་ལ་བརྟན་རིམ། རྒྱུག་ཚོས་སུ་མཛད་
པ་ལ་ལམ་རིམ་ཡིན་ཞེས་འདོད་པ་དང་། ལ་ལས་བྲིད་ཡིག་ཏུ་མཛད་པ་ལ་ལམ་རིམ། དེའི་
རྒྱུག་ཚོས་སུ་མཛད་པ་ལ་བརྟན་རིམ་ཞེས་གསུངས།

བརྟན་པ་ཐམས་ཅད་འགལ་མེད་དུ་རྟོགས་པ་དང་། གསུང་རབ་མ་ལུས་གདམས་པར་
གར་བ་དང་། རྒྱལ་བའི་དགོངས་པ་བདེ་བླག་ཏུ་རྟེན་པ། ཉེས་སྤྱོད་ཆེན་པོ་རང་འགགས་སུ་
འགོ་བ་སྟེ་བྱུང་ཆོས་བཞི་ལྟན་གྱི་ལམ་རིམ་ལ། སྤྱོད་པ་འགོ་དང་སེམས་བསྐྱེད་བཤེས་གཞིན་
བསྟན་པ་སོགས་འགོ་འཛིན་རྒྱལ་ཐ་དད་པ་དང་། མཚན་འདོགས་རྒྱལ་གྱི་ནམ་གངས་ཙམ་
ལས་ལོགས་སུ་མ་མཆིས། ལམ་རིམ་དེའི་བྲིད་ཐེབ་པའི་གང་ཟག་དག་ལ་རྒྱལ་བའི་གསུང་
རབ་མཐའ་དག་གདམས་པར་འཆར་བས་ན། དེ་ལ་བཀའ་གདམས་པ་ཞེས་པའི་མཚན་དོན་
མཚུངས་པར་ཐོགས་པ་ཡིན།

བཀའ་གདམས་བརྟན་པའི་འབྲུང་གནས་ཇོ་བོ་རྗེ་དཔལ་ལྷན་ཨ་ཏི་ག་ལ་ཆོས་བརྒྱད་
འཛིན་པའི་སློབ་མ་གཙོ་བོ། ལོ་ཆེན་རིན་བཟང་ནས་བརྒྱད་པའི་སྐགས་གྱི་ཉམས་ལེན་སྒྲོར་
དང་། ཉག་ཚོ་རྒྱལ་བྱིམས་རྒྱལ་བ་ནས་བརྒྱད་པའི་སློ་སྤྱོད་ལམ་རིམ་གྱི་སྒྲོར། ཁུ་སྟོན་ནས་
བརྒྱད་པའི་པར་ཕྱིན་དང་མདོན་པ་དང་། རྟོག་ཁུ་དཔོན་ནས་བརྒྱད་པའི་པར་ཚད་དབུམ་
བྱམས་ཆོས་སོགས་གྱི་སྒྲོར། འབྲོམ་སྟོན་པ་ལས་བརྒྱད་པའི་བཀའ་གདམས་གཞུང་གདམས་
མན་ངག་གསུམ་གྱི་སྒྲོར། དགོ་བཤེས་དགོན་པ་བ་ནས་བརྒྱད་པའི་བསྐྱེད་རྟོགས་དང་ཕྱག་
ཆེན་གྱི་བརྒྱད་འཛིན་སོགས། མདོར་ན་དུས་རབས་བཅུ་པའི་སྤྱོད་དུ་རྩོམ་རྩེའི་སྐུ་དུས་སུ་
བཀའ་གདམས་ཀྱི་བརྟན་པ་དབུ་བརྟེས་པ་ནས་བཟུང་། དུས་རབས་བཅུ་བཞི་པར་གར་ཅོང་
ཁ་པ་སློ་བཟང་གྲགས་པའི་དཔལ་གྱིས་བཀའ་གདམས་གསར་མའི་སློལ་སྟེ་བའི་བར་ལ་

བཀའ་གདམས་རྟེན་མ་ཞེས་བརྗོད།

དེ་ལྟ་བུའི་ཐོ་བོ་བཀའ་གདམས་པའི་སྒྲ་མའི་གསུང་རབ་རྣམས། ད་ཕྱོད་ཐོག་གི་གཅིག་
ཏུ་བསྒྲིགས་ཏེ་འབྲིན་ལས་འབྱུང་བ་ཡར་ཞོག་མང་ཆེ་བ་ཞིག་དཔེ་ཉར་ཁང་ཁག་གི་ནང་དུ་ལོ་
བརྒྱ་ཕྱག་མང་པོའི་རིང་། རྩལ་དང་ལྷན་པའི་ཁྱོད་དུ་ལྷིང་འཇག་གིས་ངལ་གསོ་གནང་སྟེ་
བཞུགས། འགའ་ཞིག་ནི་བདག་སྐྱོང་ཡོད་མེད་ཅི་རིག་གི་ངང་ནས། ལ་རྒྱའི་ངོ་རྒྱུག་པའི་
གྲུབ་མཐའ་ཁག་གི་ཁྱོད་དུ་ཁ་འཐོར་གྱིས་གནས། དེ་རྗེས་རིག་པ་སར་གྱི་རྒྱུང་འཕྱུར་དུ་
པོས་ཁྱེད་གཏོར་དུ་བཏང་བའི་ལུལ་ལྷག་རྣམས་བསྐྱུས་ཏེ་ད་ལྟའི་བཀའ་གདམས་གསུང་
འབུམ་ཐོག་གི་སྒྲིག་འདི་བྱང་བ་ཡིན།

དེ་ཡང་གཟན་དཀར་མཆོག་སྤུལ་བྱུང་བསྟན་ཏི་མའི་བདག་ཆེན་ལ་བརྟེན་ནས་ཉེ་བའི་
ལོ་བརྒྱ་ཕྱག་ཙམ་གྱི་རིང་། བོད་ཀྱི་ས་གནས་གང་སར་བཞུགས་པའི་དཔེ་རྟེན་དཔེ་དཀོན་
རྣམས་ལ་སྤྱང་སྐྱོབ་གྱི་ཞབས་ཞུ་གང་ཅུས་སྤྱབ་སྐབས་བཀའ་གདམས་སློ་སྐྱོང་སྐོར་གྱི་དཔེ་
དཀོན་མང་པོ་ཞིག་མཇུག་སྐྱེད་བྱུང་བ་རྣམས་འཛོལ་བསྟེ་ཅི་ཕྱབ་བྱས། དེ་ནས་སྤྱི་ལོ་2002ལྷ་
7ཚེས་3ཉིན་ནས་བཟུང་འབྲས་སྤྱངས་དཀོན་དུ་དཔེ་རྟེན་སྤྱང་སྐྱོང་དང་འབྲེལ་བའི་དཀར་
ཆག་འབྲི་སྐབས། རྒྱ་ལོ་སློ་ལྷན་གེས་རབ་གྱི་སྐྱོབ་བརྒྱད་གཙོ་བོར་གྱུར་བ་གསང་སྤྱི་
གདན་རབས་དང་། ལྷ་མང་མཁན་རབས། ལུལ་སྤྱི་གདན་རབས་སོགས་བཀའ་
གདམས་སྒྲ་མ་རྣམས་ཀྱི་གསུང་། གཞུང་བཤད་དང་སློ་སྐྱོང་སོགས་ད་ཕྱོད་མཆོན་ཙམ་ཡང་
གོ་སྐྱོང་མེད་པ་མང་པོ་ཞིག་མཇུག་སྐྱེད་སྤྱང་བྱུང་། དེ་ནས་ལོ་དེའི་ལྷ་བ་བརྒྱ་པའི་
ཚེས་བརྒྱ་གསུམ་ཞོགས་པ་གཟན་དཀར་རིན་པོ་ཆེ་ནས་ཞལ་པར་གནང་བྱུང་བར། ལས་ཀའི་
སྟན་ཞུང་འབྲེལ་ཐོ་བོ་བཀའ་གདམས་པའི་སྒྲ་མ་རྣམས་ཀྱི་གསུང་དཔེ་དཀོན་རྣམས་མཇུག་

ཕྱི་ཕུང་སྒོར་ལྷུས་པར། ཁོང་ནས་ཕྱི་ཆོད་གཅིག་དང་སྐར་མ་གསུམ་གྱི་རིང་བཀའ་མོལ་གནང་སྟེ་རྩི་ཆོད་ལྷུས་ཕྱགས་གཅིག་དྲིལ་གྱིས་ཐོ་བོ་བཀའ་གདམས་པའི་གསུང་རབས་རྣམས་ཕྱོགས་སྒྲིག་བྱ་དགོས་པའི་བཀའ་སློབ་གྱི་བཀའ་དྲིན་བསྐྱུངས་ཕུང་། དེ་ནས་ཕྱོགས་མཆེད་ཤེས་རབ་བཟང་པོ་དང་མཁན་པོ་འགྲོ་འདུལ་དོ་རྩེ་གཉིས་ལ་སོ་སོར། བཀའ་གདམས་ཕྱོགས་སྒྲིག་བྱ་ཕྱོགས་སྒོར་གྱི་བཀའ་བགོས་ལྷུས་པར་ཁོང་གཉིས་ནས་ཀྱང་སྒོ་སྤང་ཆེན་པོས་ལས་དོན་དེ་ཉིད་སྐྱབ་པར་ལྷུས་ཕྱགས་གང་ཡོད་གནང་རྒྱུའི་ཞལ་བཞེས་དང་། མཁན་པོ་འགྲོ་འདུལ་དོ་རྩེ་མཆོག་ནས་ལས་ཀ་ལ་བྱི་འབྱུང་མི་རུང་རྩལ་གྱིས་བསྐྱུལ་ལྷག་ཡང་ཡང་གནང་བ་བཅས་གྱིས། ཐོ་བོ་བཀའ་གདམས་པའི་གསུང་རབས་རྣམས་ཕྱོགས་སྒྲིག་གི་ལས་ཀ་ལ་འབད་བཅོན་བྱ་རྒྱུའི་གྲོས་གཏན་ཁེལ། དེ་ནས་སྤྱི་ལོ་2003ལྷ་1ཆོས་3ལ་མཆོག་སྐུལ་ཐུབ་བསྟན་ཉི་མ་རྒྱ་ནག་སྟེ་ཕྱོགས་གོང་ཁྱེར་ཉིན་གཅིག་དུ་ཕེབས་པར་མདུན་བཅར་ལྷུས་ཉེ་འབྲས་སྤངས་དཔེ་རྟོག་ལ་སྤྱང་སྒྲོབ་བྱ་རྩལ་དང་། བཀའ་གདམས་ཕྱོགས་སྒྲིག་གི་འཆར་གཞི་བཅས་ལ་བཀའ་འདྲི་ལྷུས་པར། ཁོང་ནས་ཞིབ་ཐུང་སྒོབ་སྟོན་དང་འབྲེལ་ཉེར་མཁོའི་ཡོ་བྱད་དཔར་ཆས་འབྲུལ་ལམོར་གསུམ་གནང་བ་སོགས་སྟོན་འགྲོའི་ཉེར་བསྟོགས་རྣམས་བྱ་བསྒྲིགས་ཟིན། སྤྱི་ལོ་2003ལྷ་7ཆོས་12ཉིན་འབྲས་སྤངས་གནས་བཅུ་ལྷ་ཁང་དང་། མི་དབང་ལྷ་ཁང་། ཀུན་དགའ་ར་བ་བཅས་གྱི་དཔེ་རྟོག་རྣམས་སྤྱང་སྒྲོབས་གྱི་བྱ་བ་ལེགས་ཐུབ་ཟིན་ཉེ་དགའ་ལྷན་པོ་བྱང་ནང་བཞུགས་རྩེ་ལམ་རིམ་རིན་པོ་ཆེའི་ཕྱག་དཔེ་རྣམས་སྤྱང་སྒྲོབ་སྒོར་གྱི་བཀའ་གོས་འབྲས་སྤངས་དགོན་པའི་དབུ་འཛིན་སྟོ་བཟང་དབང་ཐུག་དང་། དག་དབང་ཆོས་འཛིན་གཉིས་ལ་ལྷ་སྐབས། རོག་ལོའི་སྒོབ་བརྒྱད་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་བཀའ་གདམས་གོང་མ་རྣམས་གྱི་གསུང་གི་མ་བྱི་གཡར་གནང་ཡོང་བའི་རེ་བ་ལྷུས་པར། ཁོང་རྣམ་

གཉིས་ཀྱིས་དབྱེས་བཅའི་གསུང་བཟང་དང་བཅས་ཞལ་བཞེས་ཐོབ་པ་བརྒྱད། མ་ཕྱི་པོ་ཉི་
ཉེ་ལུ་ལྷག་ཙམ་ཟེར་བྱིས་ཀྱིས་དབར་བཤུས་བྱས་ཏེ། བཀའ་གདམས་ཐོག་སྒྲིག་གི་ལས་ཀ་
དངོས་སུ་འགོ་ཚུགས། སྤྱི་ལོ་2004ལྷོ་3ཆེས་17ཉིན་ལས་འགོ་བཙུམས་ཏེ་སེ་ར་དགོན་པའི་
དཔེ་རྒྱུ་རྒྱུ་སྒྲུང་སྒྲོབ་དང་འབྲེལ་བའི་དཀར་ཆག་འབྲི་སྐབས་རྟོག་ལོ་སློ་ལྷན་གཉིས་
རབ་དང་། གོ་ལུང་པ་སློ་གོས་འབྲུང་གནས། བཅོན་ཁ་བོ་ཆེད་སློབ་བརྒྱད་རྒྱུ་སྒྲུང་གི་གསུང་།
དགོ་ལུགས་གསུང་འབུམ་ཐོག་སྒྲིག་གི་ཞོར་དུ་ཟེར་བྱིས་ཀྱིས་དབར་བཤུས་བྱས། ཡང་ལོ་
དེའི་ལྷ་པ་བརྒྱད་པའི་ཆེས་ཉེར་ལུ་ནས་ལས་འགོ་བཙུམས་ཏེ་ཞ་ལུ་དགོན་དང་། རྒྱལ་ཚེ་
དཔལ་འཁོར་ཆོས་སྡེ་དགོན་གཉིས་ཀྱི་དཔེ་རྒྱུ་རྒྱུ་སྒྲུང་སྒྲོབ་ཀྱི་ལས་ཀ་བྱེད་སྐབས། རོ་
བོ་རྒྱུ་གསུང་འགའ་དང་། བྱ་འཆད་ཁ་བའི་གྲུབ་མཐའ། བཅོན་ཁ་པ་དང་། དགོ་སློབ་
བྱང་ཚུབ་སྐབས། སྤྱི་ཉིན་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་སོགས་ཀྱི་སློབ་འཇུག་གི་
འབྲེལ་བ་དང་། རྒྱ་མིག་པ་སེར་གོ་དཔལ་གྱི་གསུང་ཚད་མ་རྒྱུ་རེས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་དང་།
གཞོན་བྱང་གིས་མཛད་པ་མདོན་པ་ཀུན་བརྟུས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་སོགས་པོ་ཉི་ཉེ་ལུ་ཙམ་ཟེར་བྱིས་
ཀྱིས་དཔེ་བཤུས་བྱས། སློ་མི་སྤྱན་དུག་ཐོག་ནས་རྟོག་སློ་ལྷན་གཉིས་རབ་ཀྱི་གསུང་རྒྱུ་སྒྲུང་
མའི་སྤྱོད་དོན་དང་། ལུ་པ་ཆོས་སེར་གི་གསུང་སྤྱོད་དོན་གྲུབ་མཐའ་ མདོན་པ་ཀུན་བརྟུས་ཀྱི་
འབྲེལ་བ་སོགས་པོ་ཉི་བཙུ་གཅིག་རྒྱུ་སྒྲུང་བ་རྒྱུ་སྒྲུང་དང་། ཨ་རིར་བོད་ཀྱི་ནང་བསྟན་
དཔེ་ཆོགས་ལྟེ་གནས་ནས་དགོན་འཇམ་དབྱངས་ལགས་ཀྱིས་གཉི་པ་ཞིག་འཇམ་དཔལ་རོ་
རྒྱུ་གསུང་གི་ཕྱིན་འབྲེལ་ཆེན་དང་། བསོད་ནམས་ལྷ་དབང་གི་བཀའ་གདམས་ཆོས་
འབྲུང་། སྤྱི་ཉིན་རྒྱུ་སྒྲུང་ཐར་སོགས་མཁོ་འདོན་གནང་བྱུང་བ་དང་། ལམས་སྤྱལ་བསོད་ནམས་
དོན་གྲུབ་ནས་རྟོག་ལོའི་དག་ཡིག་བསྐྱུས་པ། དཔྱིན་རིར་བཞུགས་པའི་འབྲུག་པ་ཀུམ་ལུན་

ཚོགས་ནས་དཔེ་ཚོས་རིན་ཆེན་སྤངས་པ། འཇར་པན་ཏུ་བཞུགས་པ་ཁང་དཀར་ཚུལ་བྲིམས་
སྐལ་བཟང་མཆོག་ནས། གཙང་ནག་པ་བརྩོན་འགྲུས་སེང་གེས་མཛད་པ་ཚད་མ་རྣམ་ངེས་ཀྱི་
འགྲེལ་བ་སོགས་ཀྱི་མ་དཔེ་གཡར་གནང་བྱུང་བ་དང་། གཞན་ཡང་འཕེན་པོ་ན་ལེན་དང་།
ཁམས་དཔལ་སྤངས་དགོན། མཚུར་ཡུ་དགོན་སོགས་ཁམས་དབུས་ས་གནས་གང་ས་ནས་
འཚོལ་བསྟུ་བྱས་པ་རྣམས་ད་ལམ་པར་བསྐྱེད་ཁྲིམ་པ་ཡིན།